

INTELIGENTNI SISTEMI

as. ms Vladimir Jocović
as. ms Adrian Milaković



PANDAS biblioteka

09

PANDAS BIBLIOTEKA

Šta je pandas biblioteka?

- **Pan(el) da(ta)s** je softverska biblioteka napisana za programski jezik Pajton namenjena analizi podataka.
- Dizajnirana je za manipulaciju nad tabelama podataka (*DataFrame*, 2D) i sekvencama podataka (*Series*, 1D) i podržava:
 - Funkcije za prenos podataka između različitih ekspresivnih struktura podataka biblioteke i velikog broja formata fajlova.
 - Intuitivne operacije za filtriranje, indeksiranje, spajanje, izmenu ugrađenih struktura podataka, oblikovanje, pristup podskupu podataka itd.
 - Mogućnost za primenu različitih operacija nad bibliotečkim strukturama podataka, grupisanje po određenom delu strukture itd.
- Predstavlja nadgradnju na popularnu Python biblioteku, koja pruža podršku za višedimenzione nizove i matematičke funkcije – NumPy.

PANDAS BIBLIOTEKA

Kako preuzeti pandas biblioteku?

- Pandas nije standardna Python biblioteka. Moguće je preuzeti je na više različitih načina:
 - Iz PyCharm Python okruženja: File -> Settings -> Project: *Project Name* -> Python Interpreter, a zatim izabrati dugme **+** za preuzimanje novog paketa. Zatim je potrebno pretražiti **pandas** i instalirati paket na dugme **Install Package**. Na dugme **-** moguće je ukloniti instalirani paket.
 - Iz PyCharm Python Terminala komandom **pip install pandas**.
 - Pisanjem naredbe **import pandas** u fajlu sa Pajton izvornim kodom, a zatim prelaskom mišem preko naredbe (*hover*) iz tooltip prozora izabrati opciju **Install package pandas**.
 - Korišćenjem popularnog package manager-a **Anaconda**.

PODRŽANI TIPOVI PODATAKA

Da bi se omogućio uvoz pandas biblioteke i započeo rad sa funkcionalnostima koje pruža neophodno je napisati sledeću naredbu:

```
import pandas as pd
```

gde pd predstavlja konvencijski alias (drugo ime) za ovaj modul/biblioteku.

Ova biblioteka definiše dve najčešće korišćene strukture podataka: Series i DataFrame.

Series predstavlja jednodimenzioni niz podataka, kojima se pristupa na osnovu labela, koje su definisane osom labela (index). Ukoliko želimo da kreiramo objekat ovog tipa neophodno je napisati sledeću naredbu:

```
s = pd.Series(data=[1, 4, 7], index=[0, 1, 2], dtype=int, name='ime')
```

data je obavezan argument i predstavlja podatke serije.

index je opcioni argument i predstavlja labele, na osnovu kojih se pristupa podacima. Mora biti iste dužine kao i argument data.

dtype je opcioni argument i predstavlja tip podataka serije. Može se zaključiti iz data.

name je opcioni argument i predstavlja ime serije. Može se zaključiti iz data.

SERIES - ATRIBUTI

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje serije	<pre>s = pd.Series(data=[1, 4, 7], index=[0, 1, 2], dtype=int, name='ime')</pre>	
Indeksi serije	<pre>print(s.index.values) ekv. print(s.keys().values)</pre>	[0 1 2]
Vrednosti serije	<pre>print(s.values)</pre>	[1 4 7]
Tip podataka serije	<pre>print(s.dtype)</pre>	int32
Dimenzije serije (torka)	<pre>print(s.shape)</pre>	(3,)
Broj podataka	<pre>print(s.size)</pre>	3
Da li postoje NaN-ovi	<pre>print(s.hasnans)</pre>	False
Da li je serija prazna	<pre>print(s.empty)</pre>	False
Ime serije	<pre>print(s.name)</pre>	ime

SERIES - KONVERZIJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje serije	<pre>s = pd.Series(data=[1, 4, 7], index=[0, 1, 2], dtype=int, name='ime')</pre>	
Konverzija podataka u tip uz vraćanje kopije	<pre>sc = s.astype(dtype=float, copy=True)</pre>	
Ispis kopije serije	<pre>print(sc)</pre>	<pre>0 1.0 1 4.0 2 7.0 Name: ime, dtype: float64</pre>
Kreiranje kopije (rekurzivno, duboka)	<pre>sc = s.copy(deep=True)</pre>	
Konverzija u NumPy ndarray	<pre>print(s.to_numpy())</pre>	<pre>[1 4 7]</pre>
Konverzija u listu	<pre>print(s.to_list())</pre>	<pre>[1, 4, 7]</pre>
Konverzija u boolean (samo ako je size == 1)	<pre>print(s.bool())</pre>	<pre>ValueError</pre>

SERIES - INDEKSIRANJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje serije	s = pd.Series(data=[1, 4, 7], index=['a', 'b', 'c'], dtype=int, name='ime')	
Dohvatanje vrednosti	print(s.get('c'))	7
Pristup jednoj vrednosti preko ključa (get, set)	s.at['c'] = 9 s.at['d'] = 11 print(s.at['c'], s.at['d'])	9 11
Pristup jednoj vrednosti preko indeksa (get, set). Ne sme se vršiti set po indeksu van opsega.	s.iat[2] = 9 print(s.iat[2]) # ne sme s.iat[3] = 11	9
Pristup vrednosti preko labela indeksa (get, set)	s.loc['a'] = 11 print(s.loc['a'])	11
Pristup vrednosti preko labela indeksa (get, set)	s.loc[['a', 'b']] = 1, 1 ekv. s.loc[['a', 'b']] = 1 print(s.loc[['a', 'b']])	a 1 b 1 Name: ime, dtype: int32
Pristup vrednosti preko opsega labela (get, set)	s.loc['a':'b'] = [1, 2] print(s.loc['a':'b'])	a 1 b 2 Name: ime, dtype: int32

SERIES - INDEKSIRANJE, ITERIRANJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Pristup vrednosti preko indeksa (get, set). Ne sme se vršiti set po indeksu van opsega.	s.iloc[0] = 11 print(s.iloc[0])	11
Pristup vrednostima preko liste indeksa (get, set). Ne sme se vršiti set po indeksu van opsega.	s.iloc[[0, 1]] = 11, 22 print(s.iloc[[0, 1]])	a 11 b 22 Name: ime, dtype: int32
Pristup vrednostima preko opsega indeksa (get, set).	s.iloc[0:2] = 11, 11 # ekv. s.iloc[0:2] = 11 print(s.iloc[0:2])	a 11 b 11 Name: ime, dtype: int32
Pristup vrednostima preko niza logičkih vrednosti (get, set).	s.iloc[[True, False, False]] = 11 print(s.iloc[[True, False, True]])	a 11 c 7 Name: ime, dtype: int32
Uklanjanje vrednosti sa indeksa uz njeno vraćanje.	print(s.pop(0))	1
Pristup parovima indeks, vrednost.	print(*s.items()) # ekv. print(*s.iteritems())	('a', 1) ('b', 4) ('c', 7)

SERIES - BINARNE OPERATORSKE FUNKCIJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje serija	<pre>s1 = pd.Series(data=[3, 4, 7], index=['a', 'b', 'c'], dtype=int, name='ime1') s2 = pd.Series(data=[6, 4, 1], index=['a', 'b', 'c'], dtype=int, name='ime2')</pre>	
Sumiranje dve serije (fill_value menja NaN vrednosti)	<pre>print(s1.add(s2, fill_value=3).values) # isto kao (s1 + s2).values</pre>	[9 8 8]
Oduzimanje dve serije	<pre>print(s1.sub(s2).values) # isto kao (s1 - s2).values</pre>	[-3 0 6]
Množenje dve serije	<pre>print(s1.mul(s2).values) # isto kao (s1 * s2).values</pre>	[18 16 7]
Deljenje dve serije	<pre>print(s1.div(s2).values) # isto kao (s1 / s2).values</pre>	[0.5 1. 7.]
Moduo podataka dve serije	<pre>print(s1.mod(s2).values) # isto kao (s1 % s2).values</pre>	[3 0 0]
Stepenovanje podataka dve serije	<pre>print(s1.pow(s2).values) # isto kao (s1 ** s2).values</pre>	[729 256 7]

SERIES - BINARNE OPERATORSKE FUNKCIJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje serija - Neophodno je napisati naredbu: import numpy as np kako bi se izvršio uvoz modula numpy , alias np . np.nan - Not a number	<pre>s1 = pd.Series(data=[3, 4, np.nan], index=['a', 'b', 'c']) s2 = pd.Series(data=[6, 4, 1], index=['a', 'b', 'c'])</pre>	
Sumiranje dve serije (fill_value zamjenjuje nan)	<pre>print(s1.radd(s2, fill_value=1).values)</pre>	[9. 8. 2.]
Oduzimanje dve serije (od desne se oduzima leva)	<pre>print(s1.rsub(s2, fill_value=1).values)</pre>	[3. 0. 0.]
Množenje dve serije	<pre>print(s1.rmul(s2, fill_value=1).values)</pre>	[18. 16. 1.]
Deljenje dve serije (leva deli desnu)	<pre>print(s1.rdiv(s2, fill_value=1).values)</pre>	[2. 1. 1.]
Moduo podataka dve serije	<pre>print(s1.rmod(s2, fill_value=1).values)</pre>	[0. 0. 0.]
Stepenovanje podataka dve serije	<pre>print(s1.rpow(s2, fill_value=1).values)</pre>	[216. 256. 1.]

SERIES - BINARNE OPERATORSKE FUNKCIJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje serija	<pre>s1 = pd.Series(data=[3, 4, 2], index=['a', 'b', 'c']) s2 = pd.Series(data=[6, 4, 1], index=['a', 'b', 'c'])</pre>	
Upoređivanje dve serije na manje	<pre>print(s1.lt(s2).values) # isto kao (s1 < s2).values</pre>	[True False False]
Upoređivanje dve serije na veće	<pre>print(s1.gt(s2).values) # isto kao (s1 > s2).values</pre>	[False False True]
Upoređivanje dve serije na manje i jednako	<pre>print(s1.le(s2).values) # isto kao (s1 <= s2).values</pre>	[True True False]
Upoređivanje dve serije na veće i jednako	<pre>print(s1.ge(s2).values) # isto kao (s1 >= s2).values</pre>	[False True True]
Upoređivanje dve serije na različito	<pre>print(s1.ne(s2).values) # isto kao (s1 != s2).values</pre>	[True False True]
Upoređivanje dve serije na jednakost	<pre>print(s1.eq(s2).values) # isto kao (s1 == s2).values</pre>	[False True False]

SERIES - BINARNE OPERATORSKE FUNKCIJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje serija	<pre>s1 = pd.Series(data=[3, 4, 2], index=['a', 'b', 'c']) s2 = pd.Series(data=[6.14, 4.123, 1.5], index=['a', 'b', 'c'])</pre>	
Kombinovanje dve serije (func je funkcija sa 2 argumenta (npr. minimum); prvi argument su elementi s1, drugi elementi s2)	<pre>print(s1.combine(s2, func=min).values)</pre>	[3. 4. 1.5]
Zaokruživanje svake vrednosti u seriji na broj decimala	<pre>print(s2.round(1).values)</pre>	[6.1 4.1 1.5]
Skalarni proizvod elemenata dve serije	<pre>print(s1.dot(s2))</pre>	37.912
Upoređivanje serija na jednakost elemenata	<pre>print(s1.equals(s2))</pre>	False

SERIES - OPERACIJE NAD SERIJAMA

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje serije	<pre>s = pd.Series(data=[3, 4, 2], index=['a', 'b', 'c'])</pre>	
Primena funkcije nad elementima serije	<pre>print(s.apply(np.square).values)</pre>	[9 16 4]
Primena funkcije nad elementima serije uz prosleđivanje argumenta	<pre>print(s.apply(pow, args=(3,)).values)</pre>	[27 64 8]
Agregacija elemenata serije	<pre>print(s.agg(min))</pre>	2
Agregacije elemenata serije uz više funkcija (rezultat je serija)	<pre>print(s.agg((min, max)))</pre>	min 2 max 4 dtype: int64
Transformacija elemenata serije	<pre>print(s.transform(np.square).values)</pre>	[9 16 4]
Transformacija elemenata serije	<pre>print(s.map(np.square).values)</pre>	[9 16 4]
Grupisanje na elemente sa indeksom 'b' i ostale, a zatim srednja vrednost	<pre>print(s.groupby(lambda x: x == 'b').mean())</pre>	False 2.5 True 4.0 dtype: float64

SERIES – IZRAČUNAVANJA, OPIS

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje serije	<code>s = pd.Series(data=[4, 0, -3, 3, -1])</code>	
Apsolutna vrednost elemenata serije	<code>print(s.abs().values)</code>	[4 0 3 3 1]
Provera na istinitost svih elemenata serije	<code>print(s.all())</code>	False
Provera na istinitost barem jednog elementa serije	<code>print(s.any())</code>	True
Provera elemenata serije na opseg vrednosti	<code>print(s.between(left=1, right=5))</code>	0 True 1 False 2 False 3 True 4 False dtype: bool
Odsecanje elemenata serije na vrednost	<code>print(s.clip(lower=2, upper=4).values)</code>	[4 2 2 3 2]
Broj elemenata serije koji su različiti od NaN	<code>print(s.count())</code>	5

SERIES – IZRAČUNAVANJA, OPIS

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kumulativni maksimum (maksimum do tog elementa)	<code>print(s.cummax().values)</code>	[4 4 4 4 4]
Kumulativni minimum (minimum do tog elementa)	<code>print(s.cummin().values)</code>	[4 0 -3 -3 -3]
Kumulativni proizvod (zaključno sa tim elementom)	<code>print(s.cumprod().values)</code>	[4 0 0 0 0]
Kumulativna suma (zaključno sa tim elementom)	<code>print(s.cumsum().values)</code>	[4 4 1 4 3]
Generisanje opisne statistike serije: count - broj mean - srednja vrednost std - stand. Devijacija min - minimalna vrednost max - maksimalna vrednost percentiles - opciono, 20% vrednosti < -1,4 50% je medijana 80% vrednosti < 3.2	<code>print(s.describe(percentiles=[0.2, 0.5, 0.8]))</code>	<p>count 5.000000 mean 0.600000 std 2.880972 min -3.000000 20% -1.400000 50% 0.000000 80% 3.200000 max 4.000000 dtype: float64</p>

SERIES – IZRAČUNAVANJA, OPIS

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje serije	<pre>s = pd.Series(data=[1, 3, 5, 3, 7])</pre>	
Razlika svakog elementa i onog periods unazad	<pre># periods je opcionalno, podraz. 1 print(s.diff(periods=1).values)</pre>	[nan 2. 2. -2. 4.]
Enumeracija elemenata serije	<pre>val, ind = s.factorize() print('V:', val) print('I:', ind.values)</pre>	V: [0 1 2 1 3] I: [1 3 5 7]
Element sa maksimalnom vrednošću	<pre>print(s.max())</pre>	7
Element sa minimalnom vrednošću	<pre>print(s.min())</pre>	1
Aritmetička sredina elemenata serije	<pre>print(s.mean())</pre>	3.8
Medijana serije, element srednji po vrednosti	<pre>print(s.median())</pre>	3.0
Najčešće pojavljivane vrednosti	<pre>print(s.mode())</pre>	0 3 dtype: int64
Suma svih elemenata serije	<pre>print(s.sum())</pre>	19

SERIES - IZRAČUNAVANJA, OPIS

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Promena vrednosti u odnosu na prethodnu vrednost (koliko puta)	<pre>print(s.pct_change())</pre>	0 NaN 1 2.000000 2 0.666667 3 -0.400000 4 1.333333 dtype: float64
N najvećih elemenata serije, opadajuće	<pre>print(s.nlargest(n=3).values)</pre>	[7 5 3]
N najmanjih elemenata serije, rastuće	<pre>print(s.nsmallest(n=2).values)</pre>	[1 3]
Proizvod elemenata serije	<pre>print(s.product()) # isto kao print(s.prod())</pre>	315
Jedinstveni elementi serije	<pre>print(s.unique())</pre>	[1 3 5 7]
Broj jedinstvenih elemenata serije	<pre>print(s.nunique())</pre>	4
Serija koja predstavlja broj pojavljivanja svih različitih elemenata serije	<pre>print(s.value_counts(sort=True, ascending=True))</pre>	1 1 5 1 7 1 3 2 dtype: int64

SERIES - SELEKCIJA

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje serije	<pre>s = pd.Series(data=[1, 3, 5, 3, 7])</pre>	
Kreiranje serije od druge serije izbacivanjem zadatih labela indeksa	<pre>print(s.drop([0, 2, 4]))</pre>	1 3 3 3 dtype: int64
Kreiranje serije izbacivanjem duplikata (ostaje poslednja pojava)	<pre>print(s.drop_duplicates(keep='last').values)</pre>	[1 5 3 7]
Označava duplike serije (ostaje prva pojava)	<pre>print(s.duplicated(keep='first').values)</pre>	[False False False True False]
Vraća prvih n vrednosti (podraz. 5). Negativno n vraća sve vrednosti osim poslednjih n.	<pre>print(s.head(n=3).values)</pre>	[1 3 5]
Vraća poslednjih n vrednosti (podraz. 5). Negativno n vraća sve vrednosti osim prvih n.	<pre>print(s.tail(n=2).values)</pre>	[3 7]
Indeks najvećeg elementa i najmanjeg elementa	<pre>print(s.idxmax()) print(s.idxmin())</pre>	4 0

SERIES - SELEKCIJA, REINDEKSIRANJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Provera da li se elementi serije nalaze u zadatim vrednostima	<pre>print(s.isin([1, 2, 3]).values)</pre>	[True True False True False]
Reindeksiranje elemenata serije (na novim indeksima se nalazi vrednost NaN ili fill_value)	<pre>s = s.reindex(index=s.index - 2, fill_value=-1) print(s)</pre>	-2 -1 -1 -1 0 1 1 3 2 5 dtype: int64
Očuvanje redosleda elemenata uz promenu labela indeksa (arange vraća niz vrednosti u opsegu [-2, 3) sa korakom 1)	<pre>s.index = np.arange(-2, 3) print(s) # isto kao: s = s.set_axis(np.arange(-2, 3))</pre>	-2 1 -1 3 0 5 1 3 2 7 dtype: int64
Preimenovanje labela indeksa	<pre>s = s.rename(lambda x: x - 2)</pre>	ind -2 1 -1 3 0 5 1 3 2 7
Preimenovanje imena serije	<pre>s = s.rename('ime')</pre>	
Preimenovanje imena indeksa	<pre>s = s.rename_axis('ind') print(s)</pre>	Name: ime, dtype: int64

SERIES - SELEKCIJA, REINDEKSIRANJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Uzorkovanje podataka n - broj podataka ili frac - procenat podataka random_state - za reproducibilne situacije	<pre>sam = s.sample(n=3, random_state=12) # isto kao i: sam = s.sample(frac=0.6, random_state=12) print(sam)</pre>	0 1 1 3 2 5 dtype: int64
Dohvatanje elemenata serije sa pozicija	<pre>s = s.take([1, 2]) # ekv. s = s.filter([1, 2]) print(s)</pre>	1 3 2 5 dtype: int64
Odsecanje elemenata serije pre i posle indeksa	<pre>s = s.truncate(before=2, after=4) print(s)</pre>	2 5 3 3 4 7 dtype: int64
Izmena vrednosti kod kojih uslov nije ispunjen	<pre>s = s.where(s > 3, -1) print(s.values)</pre>	[-1 -1 5 -1 7]
Izmena vrednosti kod kojih je uslov ispunjen	<pre>s = s.mask(s > 3, -1) print(s.values)</pre>	[1 3 -1 3 -1]
Dodavanje prefiska i sufiksa labelama indeksa	<pre>s = s.add_prefix('p') s = s.add_suffix('s') print(s.index.values)</pre>	['p0s' 'p1s' 'p2s' 'p3s' 'p4s']

SERIES - UPRAVLJANJE NaN VREDNOSTIMA

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje serije	<pre>s = pd.Series(data=[1, np.nan, 5, np.nan, 7])</pre>	
Popunjavanje NaN vrednosti (sinonim za s.bfill()) Koristi prvu sledeću vrednost različitu od NaN za popunu NaN vrednosti	<pre>s = s.backfill() #ekv. s = s.fillna(method='backfill') #ekv. s = s.replace(np.nan, method='bfill') print(s.values)</pre>	[1. 5. 5. 7. 7.]
Eliminacija NaN vrednosti	<pre>s = s.dropna() print(s)</pre>	0 1.0 2 5.0 4 7.0 dtype: float64
Popunjavanje NaN vrednosti (sinonim za s.pad()) Koristi prvu prethodnu vrednost različitu od NaN za popunu NaN vrednosti	<pre>s = s.ffill() # ekv. s = s.fillna(method='ffill') # ekv. s = s.replace(np.nan, method='ffill') print(s.values)</pre>	[1. 1. 5. 5. 7.]
Popunjavanje NaN vrednosti određenom vrednošću	<pre>s = s.fillna(0) print(s.values)</pre>	[1. 0. 5. 0. 7.]

SERIES - UPRAVLJANJE NaN VREDNOSTIMA

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Popunjavanje NaN vrednosti koristeći linearnu interpolaciju	<pre>s = s.interpolate() print(s.values)</pre>	[1. 3. 5. 6. 7.]
Detektovanje NaN vrednosti	<pre>s = s.isna() # ekv. s = s.isnull() print(s.values)</pre>	[False True False True False]
Detektovanje vrednosti koje nisu NaN	<pre>s = s.notna() # ekv. s = s.notnull() print(s.values)</pre>	[True False True False True]
Zamena vrednosti vrednošću	<pre>s = s.replace(np.nan, 0) print(s.values)</pre>	[1. 0. 5. 0. 7.]
Zamena liste vrednosti vrednošću	<pre>s = s.replace([1, 5], 0) print(s.values)</pre>	[0. nan 0. nan 7.]
Zamena liste vrednosti listom vrednosti	<pre>s = s.replace([1, np.nan], [2, 0]) print(s.values)</pre>	[2. 0. 5. 0. 7.]
Zamena liste vrednosti rečnikom vrednosti	<pre>s = s.replace({np.nan: 0, 1: 2}) print(s.values)</pre>	[2. 0. 5. 0. 7.]

SERIES - OBLIKOVANJE, SORTIRANJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje serije	<pre>s = pd.Series(data=[1, 5, 3, 7, np.nan])</pre>	
Labele indeksa u sortiranom poretku prema vrednostima serije (-1 za NaN)	<pre>s = s.argsort() print(s.values)</pre>	[0 2 1 3 -1]
Labela indeksa najmanjeg elementa	<pre>print(s.argmin())</pre>	0
Labela indeksa najvećeg elementa	<pre>print(s.argmax())</pre>	3
Sortiranje serije prema vrednosti elemenata serije (ascending označava poredak rastuće/opadajuće)	<pre>s = s.sort_values(ascending=False) print(s.index.values) print(s.values)</pre>	[3 1 2 0 4] [7. 5. 3. 1. nan]
Sortiranje serije prema vrednosti labela indeksa (ascending označava poredak rastuće/opadajuće)	<pre>s = s.sort_index(ascending=False) print(s.index.values) print(s.values)</pre>	[4 3 2 1 0] [nan 7. 3. 5. 1.]
numpy ndarray vrednosti	<pre>print(s.ravel())</pre>	[1. 5. 3. 7. nan]

SERIES - OBLIKOVANJE, SORTIRANJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Ekspanzija elemenata serije koji su lista. Postavljanje novih labela indeksa: s = s.set_axis(np.arange(0, len(s))) ili ignore_index=True	s = pd.Series(data=[[1, 2], [3, 4], 5]) s = s.explode(ignore_index=False) print(s.index.values) print(s.values)	[0 0 1 1 2] [1 2 3 4 5]
Kreiranje serije	s = pd.Series(data=[1, 3, 5, 7])	
Pronalaženje pozicije za umetanje vrednosti u sortiranu seriju	print(s.searchsorted(2)) print(s.searchsorted(5, side='left')) print(s.searchsorted(5, side='right'))	1 2 3
Ponavljanje elemenata serije (koliko puta)	s = s.repeat(2) print(s.index.values) print(s.values)	[0 0 1 1 2 2 3 3 3 4 4] [1 1 2 2 3 3 5 5 5 7 7]
Ponavljanje elemenata serije (koji indeks koliko puta)	s = s.repeat([2, 0, 0, 0, 1]) print(s.index.values) print(s.values)	[0 0 4] [1 1 7]

SERIES - OBLIKOVANJE, SORTIRANJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje skalara na osnovu serije sa samo jednim elementom. Ukoliko serija ima više elemenata operacija je bez efekta.	<pre>s = pd.Series(data=[1, 2]) print(s.squeeze()) s = pd.Series(data=[1]) print(s.squeeze())</pre>	0 1 1 2 dtype: int64 1
Krairanje pogleda na seriju. Nije u pitanju kopija.	<pre>s = pd.Series(data=[1, 2]) sv = s.view(dtype=s.dtype) sv.loc[0] = 13 print(s)</pre>	0 13 1 2 dtype: int64
Kreiranje multi-indекса serije prilikom kreiranja serije	<pre>ind = [[1, 2], [3, 4]] s = pd.Series(data=[1, 5, 3, 7], index=pd.MultiIndex .from_product(ind, names=['one','two'])) print(s) print(s[1][4])</pre>	one two 1 3 1 4 5 2 3 3 4 7 dtype: int64 5
Obrtanje redosleva nivoa multi-indекса	<pre>lvl = [1, 0] s = s.reorder_levels(lvl) print(s)</pre>	two one 3 1 1 4 1 5 3 2 3 4 2 7 dtype: int64

SERIES - KOMBINOVANJE, POREĐENJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje serija	<pre>s = pd.Series(data=[1, 2], index=[0, 1]) p = pd.Series(data=[3, 4], index=[0, 1])</pre>	
Konkatenacija serija	<pre>s = s.append(p) print(s.index.values) print(s.values)</pre>	[0 1 0 1] [1 2 3 4]
Konkatenacija serija (ignorisanje indeksa)	<pre>s = s.append(p, ignore_index=True) print(s.index.values) print(s.values)</pre>	[0 1 2 3] [1 2 3 4]
Poređenje dve serije uz prikaz razlika (mogu se porediti samo identično labelirane serije)	<pre>print(s.compare(p))</pre>	self other 0 1 3 1 2 4
Modifikacija serije vrednostima druge serije (samo oni indeksi koji su prisutni u drugoj seriji)	<pre>p.loc[2] = 5 s.update(p) print(s)</pre>	0 3 1 4 dtype: int64

PODRŽANI TIPOVI PODATAKA

DataFrame predstavlja dvodimenzionu (tabelarnu) strukturu podataka, kojoj se pristupa na osnovu labela, koje su definisane osama labela (vrste i kolone). Svaka kolona sadrži vrednosti jednog atributa, a svaki red predstavlja skup vrednosti svih atributa (kolona). Ukoliko želimo da kreiramo objekat ovog tipa neophodno je napisati sledeću naredbu:

```
df = pd.DataFrame(data=[[1, 2, 3], [4, 5, 6], [7, 8, 9]],  
                  index=[0, 1, 2], columns=['a', 'b', 'c'], dtype=int)
```

data je obavezan argument i predstavlja podatke (lista listi, numpy ndarray, rečnik itd.).

index je opcioni argument i predstavlja labele, na osnovu kojih se pristupa redovima tabele. Mora biti iste dužine kao i argument data.

columns je opcioni argument i predstavlja labele, na osnovu kojih se pristupa kolonama tabele. Mora biti iste dužine kao i svaki element argument data (podlista liste).

dtype je opcioni argument i predstavlja tip podataka serije. Može se zaključiti iz data.

Može se formirati pomoću rečnika (labele kolona su ključevi rečnika):

```
df = pd.DataFrame({'a': [1, 4, 7], 'b': [2, 5, 8], 'c': [3, 6, 9]})
```

DATAFRAME - ATRIBUTI

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje DataFrame-a	<pre>df = pd.DataFrame(data=[[1, 2, 3], [4, 5, 6], [7, 8, 9]], index=[0, 1, 2], columns=['a', 'b', 'c'], dtype=int)</pre>	
Labele indeksa (redova)	<pre>print(df.index.values)</pre>	[0 1 2]
Labele kolona	<pre>print(df.columns.values)</pre>	['a' 'b' 'c']
Tipovi podataka	<pre>print(df.dtypes)</pre>	a int32 b int32 c int32 dtype: object
Info (koncizan pregled)	<pre>print(df.info())</pre>	<class 'pandas.core.frame.DataFrame'> Int64Index: 3 entries, 0 to 2 Data columns (total 3 columns): # Column Non-Null Count Dtype --- 0 a 3 non-null int32 1 b 3 non-null int32 2 c 3 non-null int32 dtypes: int32(3) memory usage: 60.0 bytes
Vrednosti reprezentovane numpy nizom	<pre>print(df.values)</pre>	[[1 2 3] [4 5 6] [7 8 9]]

DATAFRAME - ATRIBUTI

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Podskup vrednosti odgovarajućeg tipa; vraća se DataFrame	<pre>print(df.select_dtypes(include=[int]))</pre>	<pre>a b c 0 1 2 3 1 4 5 6 2 7 8 9</pre>
Lista osa	<pre>print(df.axes)</pre>	<pre>[Int64Index([0, 1, 2], dtype='int64'), Index(['a', 'b', 'c'], dtype='object')]</pre>
Broj osa	<pre>print(df.ndim)</pre>	2
Broj elemenata DataFrame-a	<pre>print(df.size)</pre>	9
Oblik DataFrame-a kao torka	<pre>print(df.shape)</pre>	(3, 3)
Memorijsko zauzeće DataFrame-a u bajtovima	<pre>print(df.memory_usage())</pre>	<pre>Index 24 a 12 b 12 c 12 dtype: int64</pre>
Da li je DataFrame prazan (dimenzija bilo koje ose je 0)	<pre>print(df.empty)</pre>	False

DATAFRAME - KONVERZIJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz																
Konverzija elemenata u zadati tip podataka (vraća se kopija)	<pre>df = df.astype(dtype=float) print(df)</pre>	<table><thead><tr><th></th><th>a</th><th>b</th><th>c</th></tr></thead><tbody><tr><td>0</td><td>1.0</td><td>2.0</td><td>3.0</td></tr><tr><td>1</td><td>4.0</td><td>5.0</td><td>6.0</td></tr><tr><td>2</td><td>7.0</td><td>8.0</td><td>9.0</td></tr></tbody></table>		a	b	c	0	1.0	2.0	3.0	1	4.0	5.0	6.0	2	7.0	8.0	9.0
	a	b	c															
0	1.0	2.0	3.0															
1	4.0	5.0	6.0															
2	7.0	8.0	9.0															
Konverzija određenih kolona u zadate tipove	<pre>df = df.astype({'a': float, 'b': bool}) print(df)</pre>	<table><thead><tr><th></th><th>a</th><th>b</th><th>c</th></tr></thead><tbody><tr><td>0</td><td>1.0</td><td>True</td><td>3</td></tr><tr><td>1</td><td>4.0</td><td>True</td><td>6</td></tr><tr><td>2</td><td>7.0</td><td>True</td><td>9</td></tr></tbody></table>		a	b	c	0	1.0	True	3	1	4.0	True	6	2	7.0	True	9
	a	b	c															
0	1.0	True	3															
1	4.0	True	6															
2	7.0	True	9															
Kreiranje kopije DataFrame-a (deep=True označava duboku kopiju)	<pre>copy = df.copy(deep=False) print(copy)</pre>	<table><thead><tr><th></th><th>a</th><th>b</th><th>c</th></tr></thead><tbody><tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td></tr><tr><td>1</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td></tr><tr><td>2</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td></tr></tbody></table>		a	b	c	0	1	2	3	1	4	5	6	2	7	8	9
	a	b	c															
0	1	2	3															
1	4	5	6															
2	7	8	9															
Konvertovanje DataFrame-a sa jednom vrednošću u bool tip (DataFrame sa više vrednosti proizvodi ValueError)	<pre>print(pd.DataFrame({'a': [True]}).bool())</pre>	True																

DATAFRAME - INDEKSIRANJE, ITERACIJA

Objašnjenje	Kod	Izlaz																		
Kreiranje DataFrame-a	<pre>df = pd.DataFrame(data=[[1, 2], [3, 4], [5, 6]], index=[0, 1, 2], columns=['a', 'b'])</pre>																			
Dohvatanje prvih n redova (podrazumevano 5). Negativno n vraća sve redove osim poslednjih n.	<pre>print(df.head()) print(df.head(1))</pre>	<table><thead><tr><th></th><th>a</th><th>b</th></tr></thead><tbody><tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td></tr><tr><td>1</td><td>3</td><td>4</td></tr><tr><td>2</td><td>5</td><td>6</td></tr><tr><td></td><td>a</td><td>b</td></tr><tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td></tr></tbody></table>		a	b	0	1	2	1	3	4	2	5	6		a	b	0	1	2
	a	b																		
0	1	2																		
1	3	4																		
2	5	6																		
	a	b																		
0	1	2																		
Pristup jednoj vrednosti preko labele/ključa (get, set)	<pre>df.at[0, 'b'] = -1 print(df.at[0, 'b']) print(df.at[1, 'a'])</pre>	-1 3																		
Pristup jednoj vrednosti preko celobrojnih indeksa (get, set). Ne sme se vršiti set po indeksu van opsega.	<pre>df.iat[0, 1] = -1 print(df.iat[0, 1]) print(df.iat[1, 0]) # ne sme df.iat[1, 3] = 11</pre>	-1 3																		

DATAFRAME - INDEKSIRANJE, ITERACIJA

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Pristup vrednosti preko labela osa (get, set)	<pre>df.loc[0, 'b'] = 11 print(df.loc[0, 'b'])</pre>	11
Pristup jednom redu (seriji) preko labele indeksa (get, set)	<pre>print(df.loc[0])</pre>	a 1 b 2 Name: 0, dtype: int64
Pristup jednom delu DataFrame-a preko liste labela redova i kolona (get, set)	<pre>df.loc[[0, 1], ['a', 'b']] = 0 print(df)</pre>	a b 0 0 0 1 0 0 2 5 6
Pristup delu DataFrame-a preko opsega labela (get, set)	<pre>print(df.loc[0:1, 'a':'b'])</pre>	a b 0 1 2 1 3 4
Pristup redovima DataFrame-a preko bool vrednosti (get, set)	<pre>print(df.loc[[True, False, True]])</pre>	a b 0 1 2 2 5 6
Pristup delu kolone 'a' čiji su elementi u koloni 'b' veći od 3 (get, set)	<pre>print(df.loc[df['b'] > 3, ['a']]) # ekv. print(df.loc[[False, True, True], ['a']])</pre>	a 1 3 2 5

DATAFRAME - INDEKSIRANJE, ITERACIJA

Objašnjenje	Kod	Izlaz												
Pristup delu DataFrame-a čiji su elementi kolone 'a' jednaki 1 (parametar lambda funkcije je DataFrame)	<pre>print(df.loc[lambda d: d['a'] == 1])</pre>	<table><thead><tr><th></th><th>a</th><th>b</th></tr></thead><tbody><tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td></tr></tbody></table>		a	b	0	1	2						
	a	b												
0	1	2												
Postavljanje vrednosti celoj koloni 'a' (: označava sve redove)	<pre>df.loc[:, 'a'] = 0 print(df)</pre>	<table><thead><tr><th></th><th>a</th><th>b</th></tr></thead><tbody><tr><td>0</td><td>0</td><td>2</td></tr><tr><td>1</td><td>0</td><td>4</td></tr><tr><td>2</td><td>0</td><td>6</td></tr></tbody></table>		a	b	0	0	2	1	0	4	2	0	6
	a	b												
0	0	2												
1	0	4												
2	0	6												
Pristup jednom redu (seriji) preko celobrojnog indeksa (get, set). Ne sme se vršiti set po indeksu van opsega.	<pre>df.iloc[0] = 0 print(df)</pre>	<table><thead><tr><th></th><th>a</th><th>b</th></tr></thead><tbody><tr><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>1</td><td>3</td><td>4</td></tr><tr><td>2</td><td>5</td><td>6</td></tr></tbody></table>		a	b	0	0	0	1	3	4	2	5	6
	a	b												
0	0	0												
1	3	4												
2	5	6												
Pristup redovima preko liste indeksa (get, set). Ne sme se vršiti set po indeksu van opsega.	<pre>df.iloc[[0, 1]] = 0 print(df)</pre>	<table><thead><tr><th></th><th>a</th><th>b</th></tr></thead><tbody><tr><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>1</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>2</td><td>5</td><td>6</td></tr></tbody></table>		a	b	0	0	0	1	0	0	2	5	6
	a	b												
0	0	0												
1	0	0												
2	5	6												

DATAFRAME - INDEKSIRANJE, ITERACIJA

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Pristup redovima preko opsega indeksa. Opseg ne obuhvata gornju granicu (get, set). Ne sme se vršiti set po indeksu van opsega.	<pre>df.iloc[:2] = 0 print(df)</pre>	a b 0 0 0 1 0 0 2 5 6
Pristup redovima DataFrame-a preko bool vrednosti (get, set). Ne sme se vršiti set po indeksu van opsega.	<pre>print(df.iloc[[True, False, True]])</pre>	a b 0 1 2 2 5 6
Pristup redovima DataFrame-a čije su labele parna vrednost (parametar lambda funkcije je DataFrame).	<pre>print(df.iloc[lambda d: d.index % 2 == 0])</pre>	a b 0 1 2 2 5 6
Pristup jednom elementu DataFrame-a. Ne sme se vršiti set po indeksu van opsega.	<pre>df.iloc[0, 0] = 0 print(df)</pre>	a b 0 0 2 1 3 4 2 5 6

DATAFRAME - INDEKSIRANJE, ITERACIJA

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Pristup delu DataFrame-a. Ne sme se vršiti set po indeksu van opsega.	<pre>df.iloc[[0, 2], [0, 1]] = 0 print(df)</pre>	a b 0 0 0 1 3 4 2 0 0
Pristup delu DataFrame-a po opsegu celobrojnih indeksa. Opseg ne obuhvata gornju granicu (get, set). Ne sme se vršiti set po indeksu van opsega.	<pre>df.iloc[0:2, 0:2] = 0 print(df)</pre>	a b 0 0 0 1 0 0 2 5 6
Pristup kolonama DataFrame-a pomoću liste bool vrednosti.	<pre>df.iloc[:, [True, False]] = 0 print(df)</pre>	a b 0 0 2 1 0 4 2 0 6
Pristup koloni 'a' DataFrame-a (parametar lambda funkcije je DataFrame). Lambda funkcija utvrđuje kojim kolonama se pristupa.	<pre>df.iloc[:, lambda d: d.columns == 'a'] = 0 print(df)</pre>	a b 0 0 2 1 0 4 2 0 6

DATAFRAME - INDEKSIRANJE, ITERACIJA

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Umetanje vrednosti kao nove kolone na zadatu lokaciju (greška je umetnuti kolonu van opsega indeksa ili ukoliko postoji kolona zadatog imena)	<pre>df.insert(loc=0, column='c', value=0) print(df)</pre>	c a b 0 0 1 2 1 0 3 4 2 0 5 6
Umetanje liste vrednosti kao nove kolone na zadatu lokaciju	<pre>df.insert(loc=0, column='c', value=[0, 0, 0]) print(df)</pre>	c a b 0 0 1 2 1 0 3 4 2 0 5 6
Umetanje serije kao nove kolone na zadatu lokaciju	<pre>df.insert(loc=0, column='c', value=pd.Series([0, 0, 0])) print(df)</pre>	c a b 0 0 1 2 1 0 3 4 2 0 5 6
Pristup parovima (labela kolone, serija)	<pre>for cn, s in df.items(): print(cn, ':', s.values) # ekv. df.iteritems()</pre>	a : [1 3 5] b : [2 4 6]
Pristup parovima (labela vrste, serija)	<pre>for rn, s in df.iterrows(): print(rn, ':', s.values)</pre>	0 : [1 2] 1 : [3 4] 2 : [5 6]

DATAFRAME - INDEKSIRANJE, ITERACIJA

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Pristup labelama kolona	<pre>print(df.keys().values)</pre>	<code>['a' 'b']</code>
Pristup redovima DataFrame-a kao torkama (index označava da li torku čini i labela reda)	<pre>for row in df.itertuples(index=True): print(row) print(pd.Series(data=row).values)</pre>	<code>Pandas(Index=0, a=1, b=2) [0 1 2] Pandas(Index=1, a=3, b=4) [1 3 4] Pandas(Index=2, a=5, b=6) [2 5 6]</code>
Uklanja kolonu i vraća je kao seriju. Labela kolone koja se uklanja se zadaje (greška je ukoliko kolona ne postoji).	<pre>print(df.pop('a')) # isto kao i: del df['a'] print(df)</pre>	<code>0 1 1 3 2 5 Name: a, dtype: int64 b 0 2 1 4 2 6</code>
Dohvatanje poslednjih n redova (podraz. 5) Negativno n vraća sve redove osim prvih n.	<pre>print(df.tail()) print(df.tail(1))</pre>	<code>a b 0 1 2 1 3 4 2 5 6 a b 2 5 6</code>

DATAFRAME - INDEKSIRANJE, ITERACIJA

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Dohvatanje kolone po labeli. Ukoliko kolone zadate labelom nema, a podraz. vrednost nije navedena, vraća None. U suprotnom vraća podraz. vrednost.	<pre>print(df.get(key='a', default=0))</pre>	0 1 1 3 2 5 Name: a, dtype: int64
DataFrame bool vrednosti prisutnosti elemenata u zadatom skupu	<pre>print(df.isin([2, 5]))</pre>	a b 0 False True 1 False False 2 True False
Izmena vrednosti kod kojih je uslov ispunjen. Menja objekat df i vraća None.	<pre>df.mask(df % 2 == 1, 0, inplace=True) print(df)</pre>	a b 0 0 2 1 0 4 2 0 6
Izmena vrednosti kod kojih uslov nije ispunjen. Vraća se kopija objekta df.	<pre>print(df.where(df % 2 == 1, 0), inplace=False)</pre>	a b 0 1 0 1 3 0 2 5 0

DATAFRAME - BIN. OPERATORSKE FUNKCIJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz				
Kreiranje DataFrame-ova	<pre>d1 = pd.DataFrame(data=[[1], [2], [3]], index=[0, 1, 2], columns=['a']) d2 = pd.DataFrame(data=[[2], [4], [6]], index=[0, 1, 2], columns=['a'])</pre>					
Sumiranje dva DataFrame-a (fill_value menja NaN vrednosti)	<pre>print(d1.add(d2, fill_value=0)) # isto kao d1 + d2</pre>	<table><thead><tr><th>a</th></tr></thead><tbody><tr><td>0 3</td></tr><tr><td>1 6</td></tr><tr><td>2 9</td></tr></tbody></table>	a	0 3	1 6	2 9
a						
0 3						
1 6						
2 9						
Oduzimanje dva DataFrame-a	<pre>print(d1.sub(d2)) # isto kao d1 - d2</pre>	<table><thead><tr><th>a</th></tr></thead><tbody><tr><td>0 -1</td></tr><tr><td>1 -2</td></tr><tr><td>2 -3</td></tr></tbody></table>	a	0 -1	1 -2	2 -3
a						
0 -1						
1 -2						
2 -3						
Množenje dva DataFrame-a	<pre>print(d1.mul(d2)) # isto kao d1 * d2</pre>	<table><thead><tr><th>a</th></tr></thead><tbody><tr><td>0 2</td></tr><tr><td>1 8</td></tr><tr><td>2 18</td></tr></tbody></table>	a	0 2	1 8	2 18
a						
0 2						
1 8						
2 18						
Deljenje dva DataFrame-a	<pre>print(d1.div(d2)) # isto kao d1 / d2</pre>	<table><thead><tr><th>a</th></tr></thead><tbody><tr><td>0 0.5</td></tr><tr><td>1 0.5</td></tr><tr><td>2 0.5</td></tr></tbody></table>	a	0 0.5	1 0.5	2 0.5
a						
0 0.5						
1 0.5						
2 0.5						
Moduo podataka dva DataFrame-a	<pre>print(d1.div(d2)) # isto kao d1 % d2</pre>	<table><thead><tr><th>a</th></tr></thead><tbody><tr><td>0 1</td></tr><tr><td>1 2</td></tr><tr><td>2 3</td></tr></tbody></table>	a	0 1	1 2	2 3
a						
0 1						
1 2						
2 3						

DATAFRAME - BIN. OPERATORSKE FUNKCIJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Stepenovanje podataka dva DataFrame-a	<pre>print(d1.pow(d2)) # isto kao d1 ** d2</pre>	a 0 1 1 16 2 729
Sumiranje dva DataFrame-a (fill_value zamjenjuje nan)	<pre>print(d1.radd(d2))</pre>	a 0 3 1 6 2 9
Oduzimanje dva DataFrame-a (od desne se oduzima leva)	<pre>print(d1.rsub(d2))</pre>	a 0 1 1 2 2 3
Množenje dva DataFrame-a	<pre>print(d1.rmul(d2))</pre>	a 0 2 1 8 2 18
Deljenje dva DataFrame-a (leva deli desnu)	<pre>print(d1.rdiv(d2))</pre>	a 0 2.0 1 2.0 2 2.0
Moduo podataka dva DataFrame-a	<pre>print(d1.rmod(d2))</pre>	a 0 0 1 0 2 0
Stepenovanje podataka dva DataFrame-a	<pre>print(d1.rpow(d2))</pre>	a 0 2 1 16 2 216

DATAFRAME - BIN. OPERATORSKE FUNKCIJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Upoređivanje dva DataFrame-a na manje	<pre>print(d1.lt(d2)) # isto kao d1 < d2</pre>	a 0 True 1 True 2 True
Upoređivanje dva DataFrame-a na veće	<pre>print(d1.gt(d2)) # isto kao d1 > d2</pre>	a 0 False 1 False 2 False
Upoređivanje dva DataFrame-a na manje i jednako	<pre>print(d1.le(d2)) # isto kao d1 <= d2</pre>	a 0 True 1 True 2 True
Upoređivanje dva DataFrame-a na veće i jednako	<pre>print(d1.ge(d2)) # isto kao d1 >= d2</pre>	a 0 False 1 False 2 False
Upoređivanje dva DataFrame-a na različito	<pre>print(d1.ne(d2)) # isto kao d1 != d2</pre>	a 0 False 1 False 2 False
Upoređivanje dva DataFrame-a na jednakost	<pre>print(d1.eq(d2)) # isto kao d1 == d2</pre>	a 0 False 1 False 2 False

DATAFRAME - BIN. OPERATORSKE FUNKCIJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz												
Kreiranje DataFrame-ova	<pre>d1 = pd.DataFrame(data=[[3, 4, 1], [2, 5, 0], [4, 1, 0]]) d2 = pd.DataFrame(data=[[2, 3, 1], [4, 2, 1], [6, 3, 1]])</pre>													
Kombinovanje kolona dva DataFrame-a (argumenti lambda funkcije su dve serije, koji predstavljaju kolone prvog i drugog DataFrame-a)	<pre>print(d1.combine(d2, lambda s1, s2: s1 if s1.sum() < s2.sum() else s2))</pre>	<table><tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td></tr><tr><td>0</td><td>3</td><td>3</td></tr><tr><td>1</td><td>2</td><td>2</td></tr><tr><td>2</td><td>4</td><td>3</td></tr></table>	0	1	2	0	3	3	1	2	2	2	4	3
0	1	2												
0	3	3												
1	2	2												
2	4	3												
Matrični proizvod elemenata dva DataFrame-a	<pre>print(d1.dot(d2))</pre>	<table><tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td></tr><tr><td>0</td><td>28</td><td>20</td></tr><tr><td>1</td><td>24</td><td>16</td></tr><tr><td>2</td><td>12</td><td>14</td></tr></table>	0	1	2	0	28	20	1	24	16	2	12	14
0	1	2												
0	28	20												
1	24	16												
2	12	14												
Upoređivanje dva DataFrame-a na jednakost	<pre>print(d1.equals(d2))</pre>	False												

DATAFRAME – OPERACIJE NAD TABELAMA

Objašnjenje	Kod	Izlaz																											
Kreiranje DataFrame-a	<pre>d = pd.DataFrame(data=[[1, 2, 3], [4, 5, 6], [7, 8, 9]])</pre>																												
Primena funkcije nad elementima DataFrame-a uz prosleđivanje argumenata	<pre>print(d.apply(pow, args=(2,)))</pre>	<table><tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td></tr><tr><td>0</td><td>1</td><td>4</td></tr><tr><td>1</td><td>16</td><td>25</td></tr><tr><td>2</td><td>49</td><td>64</td></tr><tr><td></td><td></td><td>81</td></tr></table>	0	1	2	0	1	4	1	16	25	2	49	64			81												
0	1	2																											
0	1	4																											
1	16	25																											
2	49	64																											
		81																											
Primena funkcije nad kolonama (axis=0)	<pre>print(d.apply(np.sum, axis=0))</pre>	<table><tr><td>0</td><td>12</td></tr><tr><td>1</td><td>15</td></tr><tr><td>2</td><td>18</td></tr><tr><td></td><td>dtype: int64</td></tr></table>	0	12	1	15	2	18		dtype: int64																			
0	12																												
1	15																												
2	18																												
	dtype: int64																												
Primena funkcije nad redovima (axis=1)	<pre>print(d.apply(np.sum, axis=1))</pre>	<table><tr><td>0</td><td>6</td></tr><tr><td>1</td><td>15</td></tr><tr><td>2</td><td>24</td></tr><tr><td></td><td>dtype: int64</td></tr></table>	0	6	1	15	2	24		dtype: int64																			
0	6																												
1	15																												
2	24																												
	dtype: int64																												
Rezultati u obliku liste se ekspanduju u kolone	<pre>f = lambda r: [-v for v in r] * 2 df = d.apply(f, axis=1, result_type='expand') print(df)</pre>	<table><tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td></tr><tr><td>0</td><td>-1</td><td>-2</td><td>-3</td><td>-1</td><td>-2</td><td>-3</td></tr><tr><td>1</td><td>-4</td><td>-5</td><td>-6</td><td>-4</td><td>-5</td><td>-6</td></tr><tr><td>2</td><td>-7</td><td>-8</td><td>-9</td><td>-7</td><td>-8</td><td>-9</td></tr></table>	0	1	2	3	4	5	0	-1	-2	-3	-1	-2	-3	1	-4	-5	-6	-4	-5	-6	2	-7	-8	-9	-7	-8	-9
0	1	2	3	4	5																								
0	-1	-2	-3	-1	-2	-3																							
1	-4	-5	-6	-4	-5	-6																							
2	-7	-8	-9	-7	-8	-9																							
Povratna vrednost je objekat serije	<pre>f = lambda r: [-v for v in r] * 2 ser = d.apply(f, axis=1, result_type='reduce') print(ser)</pre>	<table><tr><td>0</td><td>[-1, -2, -3, -1, -2, -3]</td></tr><tr><td>1</td><td>[-4, -5, -6, -4, -5, -6]</td></tr><tr><td>2</td><td>[-7, -8, -9, -7, -8, -9]</td></tr><tr><td></td><td>dtype: object</td></tr></table>	0	[-1, -2, -3, -1, -2, -3]	1	[-4, -5, -6, -4, -5, -6]	2	[-7, -8, -9, -7, -8, -9]		dtype: object																			
0	[-1, -2, -3, -1, -2, -3]																												
1	[-4, -5, -6, -4, -5, -6]																												
2	[-7, -8, -9, -7, -8, -9]																												
	dtype: object																												

DATAFRAME – OPERACIJE NAD TABELAMA

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Vrši se broadcast rezultata (zadržava se oblik)	<pre>f = lambda r: [-v for v in r] df = d.apply(f, axis=1, result_type='broadcast') print(df)</pre>	<pre>0 1 2 0 -1 -2 -3 1 -4 -5 -6 2 -7 -8 -9</pre>
Primena funkcije nad elementima DataFrame-a	<pre>print(d.applymap(np.square))</pre>	<pre>0 1 2 0 1 4 9 1 16 25 36 2 49 64 81</pre>
Primena funkcije nad DataFrame-om (lančanje)	<pre>print(d.pipe(pow, 4).pipe(np.sqrt). pipe(lambda x: -x + 1))</pre>	<pre>0 1 2 0 0.0 -3.0 -8.0 1 -15.0 -24.0 -35.0 2 -48.0 -63.0 -80.0</pre>
Agregacija elemenata serije po kolonama (axis=0) ili vrstama (axis=1)	<pre>print(d.agg(min, axis=0).values) print(d.agg(max, axis=1).values)</pre>	<pre>[1 2 3] [3 6 9]</pre>
Agregacije elemenata serije uz više funkcija (rezultat je DataFrame)	<pre>print(d.agg((min, max), axis=0))</pre>	<pre>0 1 2 min 1 2 3 max 7 8 9</pre>

DATAFRAME – OPERACIJE NAD TABELAMA

Objašnjenje	Kod	Izlaz															
Transformacija elemenata DataFrame-a	<pre>print(d.transform(lambda x: x + 1))</pre>	<table><tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td></tr><tr><td>0</td><td>2</td><td>3</td></tr><tr><td>1</td><td>5</td><td>6</td></tr><tr><td>2</td><td>8</td><td>9</td></tr><tr><td></td><td></td><td>10</td></tr></table>	0	1	2	0	2	3	1	5	6	2	8	9			10
0	1	2															
0	2	3															
1	5	6															
2	8	9															
		10															
Transformacija elemenata DataFrame-a	<pre>print(s.map(np.square).values)</pre>	[9 16 4]															
Grupisanje po redovima (axis=0), a zatim suma	<pre>print(d.groupby(by=lambda x: x % 2 == 0, axis=0).sum())</pre>	<table><tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td></tr><tr><td>False</td><td>4</td><td>5</td></tr><tr><td>True</td><td>8</td><td>10</td></tr><tr><td></td><td></td><td>12</td></tr></table>	0	1	2	False	4	5	True	8	10			12			
0	1	2															
False	4	5															
True	8	10															
		12															
Grupisanje po kolonama (axis=1), a zatim suma	<pre>print(d.groupby(by=lambda x: x % 2 == 0, axis=1).sum())</pre>	<table><tr><td>False</td><td>True</td></tr><tr><td>0</td><td>2</td></tr><tr><td>1</td><td>5</td></tr><tr><td>2</td><td>8</td></tr><tr><td></td><td>16</td></tr></table>	False	True	0	2	1	5	2	8		16					
False	True																
0	2																
1	5																
2	8																
	16																
Grupisanje po vrednosti elemenata 0. kolone, a zatim suma and 2. kolonom	<pre>print(d.groupby(0, axis=1)[2].sum())</pre>	<table><tr><td>0</td></tr><tr><td>1</td><td>3</td></tr><tr><td>4</td><td>6</td></tr><tr><td>7</td><td>9</td></tr><tr><td></td><td>Name: 2, dtype: int64</td></tr></table>	0	1	3	4	6	7	9		Name: 2, dtype: int64						
0																	
1	3																
4	6																
7	9																
	Name: 2, dtype: int64																

DATAFRAME - IZRAČUNAVANJA, OPIS

Objašnjenje	Kod	Izlaz															
Kreiranje DataFrame-a	<pre>d = pd.DataFrame(data=[[1, 2, 0], [3, 4, 5], [6, 7, 8]])</pre>																
Apsolutna vrednost elemenata DataFrame-a	<pre>print(d.abs())</pre>	<table><tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td></tr><tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td><td>0</td></tr><tr><td>1</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td></tr><tr><td>2</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td></tr></table>	0	1	2	0	1	2	0	1	3	4	5	2	6	7	8
0	1	2															
0	1	2	0														
1	3	4	5														
2	6	7	8														
Provera na istinitost svih elemenata po kolonama	<pre>print(s.all(axis=0))</pre>	<table><tr><td>0</td><td>True</td></tr><tr><td>1</td><td>True</td></tr><tr><td>2</td><td>False</td></tr><tr><td></td><td><code>dtype: bool</code></td></tr></table>	0	True	1	True	2	False		<code>dtype: bool</code>							
0	True																
1	True																
2	False																
	<code>dtype: bool</code>																
Provera na istinitost svih elemenata po redovima	<pre>print(s.all(axis=1))</pre>	<table><tr><td>0</td><td>False</td></tr><tr><td>1</td><td>True</td></tr><tr><td>2</td><td>True</td></tr><tr><td></td><td><code>dtype: bool</code></td></tr></table>	0	False	1	True	2	True		<code>dtype: bool</code>							
0	False																
1	True																
2	True																
	<code>dtype: bool</code>																
Provera na istinitost barem jednog elementa po kolonama	<pre>print(s.any(axis=0))</pre>	<table><tr><td>0</td><td>True</td></tr><tr><td>1</td><td>True</td></tr><tr><td>2</td><td>True</td></tr><tr><td></td><td><code>dtype: bool</code></td></tr></table>	0	True	1	True	2	True		<code>dtype: bool</code>							
0	True																
1	True																
2	True																
	<code>dtype: bool</code>																
Provera na istinitost barem jednog elementa po redovima	<pre>print(s.any(axis=1))</pre>	<table><tr><td>0</td><td>True</td></tr><tr><td>1</td><td>True</td></tr><tr><td>2</td><td>True</td></tr><tr><td></td><td><code>dtype: bool</code></td></tr></table>	0	True	1	True	2	True		<code>dtype: bool</code>							
0	True																
1	True																
2	True																
	<code>dtype: bool</code>																

DATAFRAME - IZRAČUNAVANJA, OPIS

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Odsecanje elemenata na opseg vrednosti	<pre>print(d.clip(lower=2, upper=4))</pre>	<pre> 0 1 2 0 2 2 2 1 3 4 4 2 4 4 4 </pre>
Određivanje koeficijenta korelacije kolona	<pre>print(d.corr())</pre>	<pre> 0 1 2 0 1.000000 1.000000 0.966823 1 1.000000 1.000000 0.966823 2 0.966823 0.966823 1.000000 </pre>
Određivanje kovarijanse kolona	<pre>print(d.cov())</pre>	<pre> 0 1 2 0 6.333333 6.333333 9.833333 1 6.333333 6.333333 9.833333 2 9.833333 9.833333 16.333333 </pre>
Broj NaN vrednosti po kolonama (axis=0) i vrstama (axis=1)	<pre>print(d.count(axis=0).values) print(d.count(axis=1).values)</pre>	<pre> [3 3 3] [3 3 3] </pre>
Kumulativni maksimum po kolonama (axis=0) i vrstama (axis=1)	<pre>print(d.cummax(axis=1))</pre>	<pre> 0 1 2 0 1 2 2 1 3 4 5 2 6 7 8 </pre>
Kumulativni minimum po kolonama (axis=0) i vrstama (axis=1)	<pre>print(d.cummin(axis=0))</pre>	<pre> 0 1 2 0 1 2 0 1 1 2 0 2 1 2 0 </pre>

DATAFRAME - IZRAČUNAVANJA, OPIS

Objašnjenje	Kod	Izlaz																																				
Kumulativni proizvod po kolonama (axis=0) ili vrstama (axis=1)	print(d.cumprod(axis=1))	<table> <thead> <tr> <th></th><th>0</th><th>1</th><th>2</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0</td><td>1</td><td>2</td><td>0</td></tr> <tr> <td>1</td><td>3</td><td>12</td><td>60</td></tr> <tr> <td>2</td><td>6</td><td>42</td><td>336</td></tr> </tbody> </table>		0	1	2	0	1	2	0	1	3	12	60	2	6	42	336																				
	0	1	2																																			
0	1	2	0																																			
1	3	12	60																																			
2	6	42	336																																			
Kumulativni suma po kolonama (axis=0) ili vrstama (axis=1)	print(d.cumsum(axis=0))	<table> <thead> <tr> <th></th><th>0</th><th>1</th><th>2</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0</td><td>1</td><td>2</td><td>0</td></tr> <tr> <td>1</td><td>4</td><td>6</td><td>5</td></tr> <tr> <td>2</td><td>10</td><td>13</td><td>13</td></tr> </tbody> </table>		0	1	2	0	1	2	0	1	4	6	5	2	10	13	13																				
	0	1	2																																			
0	1	2	0																																			
1	4	6	5																																			
2	10	13	13																																			
Generisanje opisne statistike serije: count - broj mean - srednja vrednost std - stand. Devijacija min - minimalna vrednost max - maksimalna vrednost percentiles - opciono, 20% vrednosti < -1,4 50% je medijana 80% vrednosti < 3.2	print(d.describe(percentiles =[0.2, 0.5, 0.8]))	<table> <thead> <tr> <th></th><th>0</th><th>1</th><th>2</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>count</td><td>3.000000</td><td>3.000000</td><td>3.000000</td></tr> <tr> <td>mean</td><td>3.333333</td><td>4.333333</td><td>4.333333</td></tr> <tr> <td>std</td><td>2.516611</td><td>2.516611</td><td>4.041452</td></tr> <tr> <td>min</td><td>1.000000</td><td>2.000000</td><td>0.000000</td></tr> <tr> <td>20%</td><td>1.800000</td><td>2.800000</td><td>2.000000</td></tr> <tr> <td>50%</td><td>3.000000</td><td>4.000000</td><td>5.000000</td></tr> <tr> <td>80%</td><td>4.800000</td><td>5.800000</td><td>6.800000</td></tr> <tr> <td>max</td><td>6.000000</td><td>7.000000</td><td>8.000000</td></tr> </tbody> </table>		0	1	2	count	3.000000	3.000000	3.000000	mean	3.333333	4.333333	4.333333	std	2.516611	2.516611	4.041452	min	1.000000	2.000000	0.000000	20%	1.800000	2.800000	2.000000	50%	3.000000	4.000000	5.000000	80%	4.800000	5.800000	6.800000	max	6.000000	7.000000	8.000000
	0	1	2																																			
count	3.000000	3.000000	3.000000																																			
mean	3.333333	4.333333	4.333333																																			
std	2.516611	2.516611	4.041452																																			
min	1.000000	2.000000	0.000000																																			
20%	1.800000	2.800000	2.000000																																			
50%	3.000000	4.000000	5.000000																																			
80%	4.800000	5.800000	6.800000																																			
max	6.000000	7.000000	8.000000																																			

DATAFRAME - IZRAČUNAVANJA, OPIS

Objašnjenje	Kod	Izlaz															
Razlika svakog elementa i onog periods unazad (opciono, podr. 1) po kolonama (axis=0) i vrstama (axis=1)	<pre>print(d.diff(periods=1, axis=0))</pre>	<table><tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td></tr><tr><td>0</td><td>NaN</td><td>NaN</td><td>NaN</td></tr><tr><td>1</td><td>2.0</td><td>2.0</td><td>5.0</td></tr><tr><td>2</td><td>3.0</td><td>3.0</td><td>3.0</td></tr></table>	0	1	2	0	NaN	NaN	NaN	1	2.0	2.0	5.0	2	3.0	3.0	3.0
0	1	2															
0	NaN	NaN	NaN														
1	2.0	2.0	5.0														
2	3.0	3.0	3.0														
Apsolutna vrednost standardne devijacije po kolonama (axis=0) i vrstama (axis=1)	<pre>print(d.mad(axis=0))</pre>	<table><tr><td>0</td><td>1.777778</td></tr><tr><td>1</td><td>1.777778</td></tr><tr><td>2</td><td>2.888889</td></tr></table> dtype: float64	0	1.777778	1	1.777778	2	2.888889									
0	1.777778																
1	1.777778																
2	2.888889																
Element sa maksimalnom vrednošću po kolonama (axis=0) i vrstama (axis=1)	<pre>print(d.max(axis=0).values)</pre>	[6 7 8]															
Element sa minimalnom vrednošću po kolonama (axis=0) i vrstama (axis=1)	<pre>print(d.min(axis=0).values)</pre>	[1 2 0]															
Aritmetička sredina po kolonama (axis=0) i vrstama (axis=1)	<pre>print(d.mean(axis=0).values)</pre>	[3.33333333 4.33333333 4.33333333]															
Medijana po kolonama (axis=0) i vrstama (axis=1)	<pre>print(s.median(axis=0).values)</pre>	[3. 4. 5.]															
Najčešće pojavljivane vrednosti	<pre>print(d.mode(axis=0)[0].values)</pre>	[1 3 6]															

DATAFRAME - IZRAČUNAVANJA, OPIS

Objašnjenje	Kod	Izlaz																
Promena vrednosti u odnosu na prethodnu vrednost (koliko puta)	<pre>print(d.pct_change(periods=1))</pre>	<table><thead><tr><th></th><th>0</th><th>1</th><th>2</th></tr></thead><tbody><tr><td>0</td><td>NaN</td><td>NaN</td><td>NaN</td></tr><tr><td>1</td><td>2.0</td><td>1.00</td><td>inf</td></tr><tr><td>2</td><td>1.0</td><td>0.75</td><td>0.6</td></tr></tbody></table>		0	1	2	0	NaN	NaN	NaN	1	2.0	1.00	inf	2	1.0	0.75	0.6
	0	1	2															
0	NaN	NaN	NaN															
1	2.0	1.00	inf															
2	1.0	0.75	0.6															
Proizvod elemenata po kolonama (axis=0) ili vrstama (axis=1)	<pre>print(d.product(axis=0)) isto kao print(d.prod(axis=0))</pre>	<table><thead><tr><th></th><th>0</th><th>18</th></tr></thead><tbody><tr><td>0</td><td>56</td><td></td></tr><tr><td>1</td><td>0</td><td></td></tr><tr><td>2</td><td></td><td></td></tr></tbody></table> <pre>dtype: int64</pre>		0	18	0	56		1	0		2						
	0	18																
0	56																	
1	0																	
2																		
Rang elemenata po vrednosti po kolonama (axis=0) ili vrstama (axis=1)	<pre>print(d.rank(axis=0, ascending=True))</pre>	<table><thead><tr><th></th><th>0</th><th>1</th><th>2</th></tr></thead><tbody><tr><td>0</td><td>1.0</td><td>1.0</td><td>1.0</td></tr><tr><td>1</td><td>2.0</td><td>2.0</td><td>1.0</td></tr><tr><td>2</td><td>3.0</td><td>3.0</td><td>3.0</td></tr></tbody></table>		0	1	2	0	1.0	1.0	1.0	1	2.0	2.0	1.0	2	3.0	3.0	3.0
	0	1	2															
0	1.0	1.0	1.0															
1	2.0	2.0	1.0															
2	3.0	3.0	3.0															
Zaokruživanje vrednosti na broj decimala	<pre>print(d.round(2))</pre>	<table><thead><tr><th></th><th>0</th><th>1</th><th>2</th></tr></thead><tbody><tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td><td>0</td></tr><tr><td>1</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td></tr><tr><td>2</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td></tr></tbody></table>		0	1	2	0	1	2	0	1	3	4	5	2	6	7	8
	0	1	2															
0	1	2	0															
1	3	4	5															
2	6	7	8															
Suma elemenata po kolonama (axis=0) ili vrstama (axis=1)	<pre>print(d.sum(axis=0))</pre>	<table><thead><tr><th></th><th>0</th><th>10</th></tr></thead><tbody><tr><td>0</td><td>13</td><td></td></tr><tr><td>1</td><td>13</td><td></td></tr><tr><td>2</td><td></td><td></td></tr></tbody></table> <pre>dtype: int64</pre>		0	10	0	13		1	13		2						
	0	10																
0	13																	
1	13																	
2																		

DATAFRAME - IZRAČUNAVANJA, OPIS

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Broj različitih vrednosti po kolonama (axis=0) ili vrstama (axis=1)	<pre>print(d.unique(axis=0).values)</pre>	0 3 1 3 2 3 dtype: int64
Broj jedinstvenih redova u DataFrame-u	<pre>print(d.value_counts())</pre>	0 1 2 6 7 8 1 3 4 5 1 1 2 0 1 dtype: int64
Broj jedinstvenih redova u DataFrame-u koristeći podskup kolona	<pre>print(d.value_counts(subset=[0]))</pre>	6 1 3 1 1 1 dtype: int64
Standardno odstupanje po kolonama (axis=0) ili vrstama (axis=1)	<pre>print(d.std(axis=0))</pre>	0 2.516611 1 2.516611 2 4.041452 dtype: float64
Varijansa po kolonama (axis=0) ili vrstama (axis=1)	<pre>print(d.var(axis=0))</pre>	0 6.333333 1 6.333333 2 16.333333 dtype: float64

DATAFRAME - SELEKCIJA

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje serije	<pre>d = pd.DataFrame(data=[[1, 2, 0], [1, 2, 0], [3, 4, 5]])</pre>	
Kreiranje DataFrame-a od drugog izbacivanjem zadatih labela vrsta (index) ili kolona (columns)	<pre>print(d.drop(index=[0], columns=[1]))</pre>	0 2 1 1 0 2 3 5
Kreiranje DataFrame-a izbacivanjem duplikata redova (ostaje poslednja pojava)	<pre>print(d.drop_duplicates(keep='last'))</pre>	0 1 2 1 1 2 0 2 3 4 5
Označava duplike redove (ostaje prva pojava)	<pre>print(d.duplicated(keep='last').values)</pre>	[True False False]
Vraća prvih n vrednosti (podraz. 5). Negativno n vraća sve vrednosti osim poslednjih n.	<pre>print(d.head(n=2))</pre>	0 1 2 0 1 2 0 1 1 2 0
Vraća poslednjih n vrednosti (podraz. 5). Negativno n vraća sve vrednosti osim prvih n.	<pre>print(d.tail(n=2))</pre>	0 1 2 1 1 2 0 2 3 4 5

DATAFRAME - SELEKCIJA

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Indeks najvećeg elementa po kolonama (axis=0)	<pre>print(s.idxmax(axis=0))</pre>	<pre>0 2 1 2 2 2 dtype: int64</pre>
Indeks najmanjeg elementa po vrstama (axis=1)	<pre>print(s.idxmin(axis=1))</pre>	<pre>0 2 1 2 2 0 dtype: int64</pre>
Podskup kolona (axis=1) ili vrsta (axis=0), čije su labele navedene u items	<pre>print(d.filter(items=[0, 2], axis=1))</pre>	<pre>0 2 0 1 0 1 1 0 2 3 0</pre>
Reindeksiranje vrsta DataFrame-a (na novim indeksima se nalazi vrednost NaN ili fill_value)	<pre>d = d.reindex(index=d.index - 1, fill_value=-1) print(d)</pre>	<pre>0 1 2 -1 -1 -1 -1 0 1 2 0 1 1 2 0</pre>
Reindeksiranje kolona DataFrame-a (na novim indeksima se nalazi najbliža vrednost)	<pre>d = d.reindex(columns=d.columns - 1, method='nearest') print(d)</pre>	<pre>-1 0 1 0 1 1 2 1 1 1 2 2 3 3 4</pre>

DATAFRAME - SELEKCIJA, REINDEKSIRANJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz																		
Očuvanje redosleda elemenata uz promenu labela vrsti (arange vraća niz vrednosti u opsegu [4, 7) sa korakom 1)	<pre>d.index = np.arange(4, 7) print(d) # isto kao i: d = d.set_axis(np.arange(4, 7), axis=0)</pre>	<table> <tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>4</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>5</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>6</td><td>3</td><td>4</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>5</td></tr> </table>	0	1	2	4	1	2	5	1	2	6	3	4			5			
0	1	2																		
4	1	2																		
5	1	2																		
6	3	4																		
		5																		
Očuvanje redosleda elemenata uz promenu labela kolona (arange vraća niz vrednosti u opsegu [4, 7) sa korakom 1)	<pre>d.columns = np.arange(4, 7) print(d) # isto kao i: d = d.set_axis(np.arange(4, 7), axis=1)</pre>	<table> <tr><td>4</td><td>5</td><td>6</td></tr> <tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>2</td><td>3</td><td>4</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>5</td></tr> </table>	4	5	6	0	1	2	1	1	2	2	3	4			5			
4	5	6																		
0	1	2																		
1	1	2																		
2	3	4																		
		5																		
Preimenovanje labela redova Preimenovanje imena ose	<pre>d = d.rename(index=lambda x: x + 2) d = d.rename_axis('ime', axis=0) print(d)</pre>	<table> <tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>ime</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>2</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>3</td><td>1</td><td>2</td></tr> <tr><td>4</td><td>3</td><td>4</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>5</td></tr> </table>	0	1	2	ime			2	1	2	3	1	2	4	3	4			5
0	1	2																		
ime																				
2	1	2																		
3	1	2																		
4	3	4																		
		5																		
Preimenovanje labela kolona Preimenovanje imena ose	<pre>d = d.rename(columns=lambda x: x + 2) d = d.rename_axis('ime', axis=1) print(d)</pre>	<table> <tr><td>ime</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td></tr> <tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td><td>0</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td><td>2</td><td>0</td></tr> <tr><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td></tr> </table>	ime	2	3	4	0	1	2	0	1	1	2	0	2	3	4	5		
ime	2	3	4																	
0	1	2	0																	
1	1	2	0																	
2	3	4	5																	

DATAFRAME - SELEKCIJA, REINDEKSIRANJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Uzorkovanje podataka (redova) n - broj podataka ili frac - procenat podataka random_state - za reproducibilne situacije axis - 0 za vrste, 1 za kolone	<pre>sam = d.sample(n=1, random_state=15, axis=0) # isto kao i: sam = d.sample(frac=0.33, random_state=15) print(sam)</pre>	<pre>0 1 2 2 3 4 5</pre>
Dohvatanje elemenata serije sa pozicija redova (axis=0) ili kolona (axis=1)	<pre>d = d.take([1, 2], axis=1) # isto kao i: d = d.filter([1, 2], axis=1) print(d)</pre>	<pre>1 2 0 2 0 1 2 0 2 4 5</pre>
Odsecanje redova (axis=0) ili kolona (axis=1) DataFrame-a pre i posle zadatih labela	<pre>d = d.truncate(before=1, after=2, axis=0) print(d)</pre>	<pre>0 1 2 1 1 2 0 2 3 4 5</pre>
Dodavanje prefiska i sufiksa labelama kolona	<pre>d = d.add_prefix('c') d = d.add_suffix('s') print(d)</pre>	<pre>c0s c1s c2s 0 1 2 0 1 1 2 0 2 3 4 5</pre>

DATAFRAME - UPRAVLJANJE NaN VRED.

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje DataFrame-a	<pre>d = pd.DataFrame(data=[[1, 2], [np.nan, 2], [3, np.nan]])</pre>	
Popunjavanje NaN vrednosti (sinonim za s.bfill()) Koristi prvu sledeću vrednost u koloni (axis=0) ili vrsti (axis=1) različitu od NaN za popunu NaN vrednosti	<pre>d = d.backfill(axis=0) # isto kao i: d = d.fillna(method='backfill', axis=0) # isto kao i: d = d.replace(np.nan, method='bfill') print(d)</pre>	0 1 0 1.0 2.0 1 3.0 2.0 2 3.0 NaN
Eliminacija svih redova (axis=0) ili kolona (axis=1) koji imaju sve (all) ili barem jednu (any) NaN vrednost	<pre>print(d.dropna(axis=0, how='any')) # za izbacivanje redova samo jedne kolone "column": print(d.dropna(axis=0, subsets=[column]))</pre>	0 1 0 1.0 2.0
Popunjavanje NaN vrednosti (sinonim za s.pad()) Koristi prvu prethodnu vrednost u koloni (axis=0) ili vrsti (axis=1) različitu od NaN za popunu NaN vrednosti	<pre>d = d.ffill(axis=0) # isto kao i: d = d.fillna(method='ffill', axis=0) # isto kao i: d = d.replace(np.nan, method='ffill') print(d)</pre>	0 1 0 1.0 2.0 1 1.0 2.0 2 3.0 2.0

SERIES - UPRAVLJANJE NaN VREDNOSTIMA

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Popunjavanje NaN vrednosti određenom vrednošću	<pre>print(d.fillna(0))</pre>	0 1 0 1.0 2.0 1 0.0 2.0 2 3.0 0.0
Popunjavanje NaN vrednosti koristeći linearnu interpolaciju	<pre>print(d.interpolate())</pre>	0 1 0 1.0 2.0 1 2.0 2.0 2 3.0 2.0
Detektovanje NaN vrednosti	<pre>print(d.isna()) # isto kao i: print(d.isnull())</pre>	0 1 0 False False 1 True False 2 False True
Detektovanje vrednosti koje nisu NaN	<pre>print(d.notna()) # isto kao i: print(d.notnull())</pre>	0 1 0 True True 1 False True 2 True False
Zamena vrednosti vrednošću	<pre>print(d.replace(np.nan, 0))</pre>	0 1 0 1.0 2.0 1 0.0 2.0 2 3.0 0.0

DATAFRAME - UPRAVLJANJE NaN VRED.

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Zamena liste vrednosti vrednošću	<pre>print(d.replace(to_replace=[np.nan, 2], value=0))</pre>	0 1 0 1.0 0.0 1 0.0 0.0 2 3.0 0.0
Zamena liste vrednosti listom vrednosti	<pre>print(d.replace(to_replace=[np.nan, 2], value=[0, 1]))</pre>	0 1 0 1.0 1.0 1 0.0 1.0 2 3.0 0.0
Zamena parova vrednosti (vrednost: zamena)	<pre>print(d.replace(to_replace={np.nan: 2, 2: 1}))</pre>	0 1 0 1.0 1.0 1 2.0 1.0 2 3.0 2.0
Zamena vrednosti u kolonama određenom vrednošću (NaN u koloni labele 0 i 2 u koloni labele 1 vrednošću 1)	<pre>print(d.replace(to_replace={0: np.nan, 1: 2}, value=1))</pre>	0 1 0 1.0 1.0 1 1.0 1.0 2 3.0 NaN
Zamena vrednosti u kolonama određenim vrednostima (NaN u koloni labele 0 i 2 u koloni labele 1 vrednošću 1 u koloni 0 i 0 u koloni 1)	<pre>print(d.replace(to_replace={0: np.nan, 1: 2}, value={0: 1, 1: 0}))</pre>	0 1 0 1.0 0.0 1 1.0 0.0 2 3.0 NaN

DATAFRAME - OBLIKOVANJE, SORTIRANJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje serije	d = pd.DataFrame(data=[[3, 1], [1, 2], [3, 3]])	
Sortiranje vrsta prema vrednosti elemenata po navedenim kolonama (axis=0)	print(d.sort_values(by=[0, 1], axis=0, ascending=True))	0 1 1 1 2 0 3 1 2 3 3
Sortiranje kolona prema vrednosti elemenata po navedenim vrstama (axis=1)	print(d.sort_values(by=[2, 0], axis=1, ascending=True))	1 0 0 1 3 1 2 1 2 3 3
Sortiranje vrsta prema vrednosti labela koristeći ključ za sortiranje	print(d.sort_index(axis=0, ascending=True, key=lambda x: x % 2 == 1))	0 1 0 3 1 2 3 3 1 1 2
Sortiranje kolona prema vrednosti labela	print(d.sort_index(axis=1, ascending=False))	1 0 0 1 3 1 2 1 2 3 3

DATAFRAME - OBLIKOVANJE, SORTIRANJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Dohvatanje n redova sa najvećim vrednostima po kolonama navedenim u columns	<pre>print(d.nlargest(n=2, columns=[0], keep='first'))</pre>	0 1 0 3 1 2 3 3
Dohvatanje n redova sa najmanjim vrednostima po kolonama navedenim u columns	<pre>print(d.nsmallest(n=2, columns=[0], keep='first'))</pre>	0 1 1 1 2 0 3 1
Transponovani DataFrame (svojstvo T)	<pre>print(d.T) # isto kao i: print(d.transpose())</pre>	0 1 2 0 3 1 3 1 1 2 3
Transformisanje elemenata DataFrame-a koji su lista uz reindeksiranje	<pre>d = pd.DataFrame(data=[[1, 2], 1, [3, 4]]) print(d.explode(column=0, ignore_index=True))</pre>	0 1 0 1 1 1 2 1 2 3 4
Kreiranje skalara na osnovu DataFrame-a sa samo jednim elementom. Ukoliko DataFrame ima više elemenata operacija je bez efekta.	<pre>d = pd.DataFrame(data=[1, 2]) print(d.squeeze()) d = pd.DataFrame(data=[1]) print(d.squeeze())</pre>	0 1 1 2 Name: 0, dtype: int64 1

SERIES - OBLIKOVANJE, SORTIRANJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz								
Kreiranje multi-indeksa DataFrame-a prilikom kreiranja DataFrame-a	<pre>d=pd.DataFrame(index=pd.MultiIndex.from_tuples(((1, 2), (1, 3))), data=[[1, 2], [3, 4]])</pre>	<table><tr><td>0</td><td>1</td></tr><tr><td>1</td><td>2</td></tr><tr><td>3</td><td>4</td></tr></table>	0	1	1	2	3	4		
0	1									
1	2									
3	4									
Pristup elementu DataFrame-a preko multi-indeksa	<pre>print(d.loc[(1, 3), 0])</pre>	3								
Obrtanje redosleva nivoa multi-indeksa	<pre>print(d.reorder_levels(order=[1, 0], axis=0))</pre>	<table><tr><td>0</td><td>1</td></tr><tr><td>2</td><td>1</td></tr><tr><td>3</td><td>1</td></tr><tr><td>3</td><td>4</td></tr></table>	0	1	2	1	3	1	3	4
0	1									
2	1									
3	1									
3	4									

DATAFRAME - KOMBINOVANJE, POREĐENJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz																								
Kreiranje DataFrame-ova	<pre>d1 = pd.DataFrame(data=[[1, 2, 3], [4, 5, 6]]) d2 = pd.DataFrame(data=[[7, 8, 9, 0]])</pre>																									
Dodavanje redova jednog DataFrame-a na kraj drugog (nove kolone dodavanog DataFrame se dodaju)	<pre>print(d1.append(d2, ignore_index=True))</pre>	<table> <thead> <tr> <th></th><th>0</th><th>1</th><th>2</th><th>3</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>NaN</td></tr> <tr> <td>1</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>NaN</td></tr> <tr> <td>2</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>0.0</td></tr> </tbody> </table>		0	1	2	3	0	1	2	3	NaN	1	4	5	6	NaN	2	7	8	9	0.0				
	0	1	2	3																						
0	1	2	3	NaN																						
1	4	5	6	NaN																						
2	7	8	9	0.0																						
Dodavanje novih kolona u DataFrame (ime nove kolone je argument)	<pre>print(d1.assign(p1=lambda df: df[0] * 2 + 1))</pre>	<table> <thead> <tr> <th></th><th>0</th><th>1</th><th>2</th><th>p1</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>3</td></tr> <tr> <td>1</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>9</td></tr> </tbody> </table>		0	1	2	p1	0	1	2	3	3	1	4	5	6	9									
	0	1	2	p1																						
0	1	2	3	3																						
1	4	5	6	9																						
Poređenje dva DataFrame-a uz prikaz razlika (mogu se poređati samo identično labelirani DataFrame-ovi)	<pre>t = d1.copy() t.loc[0, 0] = 0 t.loc[1, 2] = 12 print(d1.compare(t))</pre>	<table> <thead> <tr> <th></th><th>0</th><th>2</th><th>self</th><th>other</th><th>self</th><th>other</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0</td><td>1.0</td><td>0.0</td><td>NaN</td><td>NaN</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>1</td><td>NaN</td><td>NaN</td><td>6.0</td><td>12.0</td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>		0	2	self	other	self	other	0	1.0	0.0	NaN	NaN			1	NaN	NaN	6.0	12.0					
	0	2	self	other	self	other																				
0	1.0	0.0	NaN	NaN																						
1	NaN	NaN	6.0	12.0																						
Unija kolona 2 DataFrame-a rsuffix - sufiks kolona koje se preklapaju how - koristi se indeks pozivaoca (left) ili argumenta (right)	<pre>print(d1.join(d2, rsuffix='_', how='left'))</pre>	<table> <thead> <tr> <th></th><th>0</th><th>1</th><th>2</th><th>0_</th><th>1_</th><th>2_</th><th>3</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>7.0</td><td>8.0</td><td>9.0</td><td>0.0</td></tr> <tr> <td>1</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>NaN</td><td>NaN</td><td>NaN</td><td>NaN</td></tr> </tbody> </table>		0	1	2	0_	1_	2_	3	0	1	2	3	7.0	8.0	9.0	0.0	1	4	5	6	NaN	NaN	NaN	NaN
	0	1	2	0_	1_	2_	3																			
0	1	2	3	7.0	8.0	9.0	0.0																			
1	4	5	6	NaN	NaN	NaN	NaN																			

DATAFRAME - KOMBINOVANJE, POREĐENJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz
Kreiranje DataFrame-ova	<pre>d1 = pd.DataFrame(data=[[1, 2], [4, 5]]) d2 = pd.DataFrame(data=[[1, 2, 3]])</pre>	
Merge dva DataFrame-a (koriste se labele vrsta pozivaoca)	<pre>print(d1.merge(d2, how='left'))</pre>	0 1 2 0 1 2 3.0 1 4 5 NaN
Merge dva DataFrame-a (koriste se labele vrsta pozivanog)	<pre>print(d1.merge(d2, how='right'))</pre>	0 1 2 0 1 2 3
Merge dva DataFrame-a (koristi se unija labele vrsta)	<pre>print(d1.merge(d2, how='outer'))</pre>	0 1 2 0 1 2 3.0 1 4 5 NaN
Merge dva DataFrame-a (koristi se presek labele vrsta)	<pre>print(d1.merge(d2, how='inner'))</pre>	0 1 2 0 1 2 3
Merge dva DataFrame-a (koriste se labele vrsta pozivaoca, merge nad kolonom 0)	<pre>print(d1.merge(d2, how='left', on=[0]))</pre>	0 1_x 1_y 2 0 1 2 2.0 3.0 1 4 5 NaN NaN

DATAFRAME - KOMBINOVANJE, POREĐENJE

Objašnjenje	Kod	Izlaz									
Kreiranje DataFrame-ova	<pre>d1 = pd.DataFrame(data=[[1, 2], [4, 5]]) d2 = pd.DataFrame(data=[[2, 7, 3]])</pre>										
Ažuriranje vrednosti DataFrame-a pozivaoca vrednostima DataFrame argumenta	<pre>d1.update(d2) print(d1)</pre>	<table><tr><td></td><td>0</td><td>1</td></tr><tr><td>0</td><td>2.0</td><td>7.0</td></tr><tr><td>1</td><td>4.0</td><td>5.0</td></tr></table>		0	1	0	2.0	7.0	1	4.0	5.0
	0	1									
0	2.0	7.0									
1	4.0	5.0									

Dodatni tutorijali:

- 10 minute pandas:

https://pandas.pydata.org/pandas-docs/stable/user_guide/10min.html

- Getting started tutorial:

https://pandas.pydata.org/pandas-docs/stable/getting_started/intro_tutorials/index.html

- Vizuelizacija:

https://pandas.pydata.org/pandas-docs/stable/user_guide/visualization.html

PITANJA?

<http://ri4es.etf.rs/>

CREDITS: This presentation template was created by **Slidesgo**, including icons by **Flaticon**, and infographics & images by **Freepik**.